

మా రైలు ప్రయాణం

(శ్రీ)
శి లే మాన్

ప్రచండవేగంతో పోతూవుంది రైలుబండి. విజయ నగరం వెళ్తున్నాము నేను, కృష్ణమూర్తి. మేము కూర్చున్న వెట్టె చాల పెద్దదని చెప్పవచ్చు. వెట్టె ఎంతవిశాలమైనప్పటికీ ప్రయాణీకుల సంఖ్య ఆధికముగా ఉండటంచేత క్రిక్కిరిసి కూర్చోవలసివచ్చింది. మా బెంచిమీద మొత్తము ఏడేనిమిదిమంది ఉంటాము. బెంచి చిట్టచివర కూర్చోనిఉంది ఒక పూర్వసువాసిని. ఆమెముఖంలో సనాతనాచారాలు, సనాతనధర్మాలు స్ఫుటంగా ద్యోతకమవుతున్నాయి. షూమారు యాబై సంవత్సరాలుంటాయి ఆబిడవయసు. తెల్లటిపైను, ఆకు రాయిలాగా (అప్పటి బోడిగుండుచేయించుకొని నాలుగైదురోజులైంది కాబోలు!) గరకుగా ఉన్నతల; ఇది ఆమె నిరాడంబరవేషం. ఆమె బోడిగుండును చూచినపుడు నాకు “తిలతండుల న్యాయము” జపికి వచ్చింది.

ప్రయాణీకులందరూ లోకాభిరామాయణంలో మునిగిఉన్నారు. కొందరు సినిమాప్రపంచమును గూర్చి మాట్లాడుతున్నారు. మరికొందరు యుద్ధవయాల్ని గూర్చి సంభాషిస్తున్నారు. మధ్యమధ్య “హిట్లరు” దురంతాలు వర్ణించబడుతున్నాయి. ఒకచోట రెండు ప్రజలదుస్థితిని చూచి విచారించుచున్నారు. ఈవిధంగా ఎవరికితోచింది వాళ్లు మాట్లాడుతున్నారు. అమిత కుతూహలంతో కృష్ణమూర్తి ఒక కథలపత్రికని చదువుతున్నాడు. నేను నా ఊహాప్రపంచంలో ప్రయాణంచేస్తున్నా. ఇంతలో రైలుబండి స్టేషన్ను సమీపించింది.

కొంతమంది ఎక్కారు. మరికొంతమంది దిగారు. మొత్తానికి వెట్టె మళ్ళి భర్తీఅయింది. బండిస్టార్టు అయింది. ఇంతలో యువతిచెవుల్లో లోలాకులు చేతిలో సంచి ఊగుతుండగా రైలెక్కింది. నాకు చాలా ఆశ్చర్యంవేసింది. ఆయువతిచేసిన “సాహసకృత్యము” (బండి మోషన్ లోఉన్నప్పుడు ఎక్కుట) శ్రీ స్వాతంత్ర్యానికి, శ్రీ సాహసానికి చిహ్నమా? లేక నవనాగరికత ప్రబలినదినాల్లో. ఒక ఫాషనా? అని నాకు సందేహం కలిగింది. ఆ యువతిలో నవనాగరికత అంతా

మూర్తిభవించిందా అనిపిస్తుంది. చేతిలో “ఇంగ్లీషు వేపరు” చేతికి రిప్టునాచి, కళ్ళజోడు, కాళ్ళజోడు, ఇది ఆమె బాహ్యవేషం. అవును! ఈ కిరస్తానిభాష వస్తేనేకదూ ఈ దురభ్యాసాలు ఆలవట్టానికి అవకాశం అయింది.

ఆమె ప్రక్కన కూర్చునిఉన్న ఒక పెద్దదాడి వాలా సాహేబుగారిని సరదుమని దబాయించింది. పొడుగుపాడి తనగడ్డాన్ని సవరించుకొంటూ ఆసాహేబుగారు “హేమిటీ? గడ్ బిడ్డే చేస్తావ్. మీ కీక్రీలకి వేరవెట్టె హెస్టె హిక్కడికి హెండ్లు వచ్చావ్. హోచ్చినదాన్ని హెక్కడో హక్కడ కూర్చోక దబాయస్తావ్” అని గాండ్రించాడు. పాపమాయువతి తెల్లపోయింది. సాహేబుగారి ప్రచండస్వరం కృష్ణమూర్తిపతనానికి అంతరాయం కల్పించింది. ఏమిటా విషయం అని తలవత్తాడు కృష్ణమూర్తి.

కృష్ణమూర్తి:—హల్లో! కమలా? ఎక్కడికి ప్రయాణం?

కమల:—(మాకు దగ్గరలో ఒకచోట కూర్చుండి) ఓహో! మీరా? ఈ నెలవుల్లో ఏమి తోచదని టూరింగ్ చేస్తున్నా. మీ రెక్కడికీ ప్రయాణం?

ఇంతలో మాకు దగ్గరగా కూర్చున్న విధవావిడ “అయ్యో, ఇదేమి వోద్యమమ్మా! టూరింగులట! మీటింగులట! వీరిపాడే! పచ్చిపద్దలు. పూజాలేదూ? పునస్కారంలేదు? ముక్కు మూసుకొని మగని సేవ చేస్తూ యింట్లో కూర్చోక ఇదేమి విడ్డూరమమ్మా? నెలవుదినాల్లో ఏమి తోచదట! ఆధ్యాత్మిక రామాయణ కీర్తనలు పాడుకుంటూ ఆ ఏకో నారాయణమూర్తిని స్మరిస్తూ కాలక్షేపంచేయకూడదూ? అహోరాత్రాలు వంటయింట్లో మూలుతుండేతల్లికి సాయంచేయరాదా? పరపురుషులతో ఫలహారాలు.....విహారాలు..... అయ్యో!.....అయ్యో! ఇంకేమైనా ఉందీ? పాపం బద్దలైపోదూ? అందుకే కాబోలు ఆ ఆదినారాయణుడు కల్యాణవతారుడై పాపాత్ముల్ని సంహరించటానికై కలియుగంలో జన్మిస్తాడని పురాణంలో చెప్పబడి

యుంది. అయ్యో!.....దేవుడా! ఇంకా ఈ పాపిష్టి జీవాన్ని ఎందుకు వుంచావురా? ఈ పాపకార్యాల్ని, ఈ పాతకప్రపంచాన్ని చూడమని ఉంచావటరా? అయ్యో.....అయ్యో”.....అని గోణుక్కోవటం నాకు వినిపించింది.

ప్రక్కన కూర్చున్న సాహేబుగారు అదే విషయాన్ని పురస్కరించుకుంటూ యిలా ప్రశ్నించాడు. “హేమిటీ? పంతుళ్ళీ! స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం కావాలా అని ఘడ్ బిడ్ చేస్తారూ. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం హంటే హేదేనా?” సమాధానం చెప్పటానికి మాకు ఏమి తోచక మేము వినివిననట్లు నటించాము.

కమలముఖం ఎర్రనైంది. క్రోధవీక్షణాల్తో ఆ సాహేబుగార్ని చురచురచూసింది. “తమలపాకు కిల్లీ”ని నమలినట్లు నమలుదామనిపించింది. ఏదో అనటానికి ఆమె చిరుపెదవులు సంచలించినాయి.

ఇంతలో మరొక సనాతనబ్రాహ్మణుడు సాహేబు గారితో ఏకీభవిస్తూ——“ఆ! ఏమమ్మా? అంత కోపం? నిజమాడితే నిష్కారమన్నారు ఇదేకాబోలు! ఆ సాహేబు చెప్పినట్లు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం అంటే యిదేనా?.....” అని ప్రారంభించాడు. కమల కోపానికి కంతంలేదు. క్రోధంతో ఒక్కపర్యాయం క్రక్కింది——“మూర్ఖుడా!.....

శ్రుతిమించి రాగంలోపడింది. ఆ సంభాషణలో కృష్ణమూర్తి శోక్యం కలుగజేసికొన్నాడు. “ఇదిగో! శాస్త్రీగారూ? మీరుకూడ అలా అంటే ఎలాగూ? నవనాగరికతప్రబలినదినాల్లో ఆమాత్రం స్వాతంత్ర్యము లేకుండా ఎలా ఉంటుంది!” అని సమాధానపరిచాడు. ఇక్కడ నాకు ఇంకొకసందేహం కలిగింది. కమలకు వూతగా అన్నాడా? లేక పరిహాసంగా అన్నాడా? అని.

ఆరోగ్య సుధ

సమస్త నెగ సవాయి వ్యాధులకు

20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

నెగవ్యాధులు జీర్ణించుట, సవాయివ్యాధులు జర్ణించుట, చర్మదోషములు, మాత్ర నాళము నందలిమంట, మాత్రము సన్నముగ వచ్చుట, కీళ్లనొప్పులు, ఉడుకు వ్యాధులు, శుక్లనష్టము మొదలగువానికి దివ్యావృతము. సుమారు 1 నెలకు 1 తులం రు 4.

స్త్రీ సుధ

(స్త్రీల సమస్త వ్యాధులకు) 20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

మైల సరిగ కాకుండుట, ఋతుశూల, తెలుపుబట్ట, మైల అధికముగా అగుట మొదలగువానికి 1 నెలకు 1 తులం రు 3.

N. B:— ఇంకను 250 రకముల శ్వాసధములును, మరికొన్ని అనుభూతమందులును, మాచే రచింపబడిన ప్రసిద్ధములగు ఆయుర్వేద గ్రంథములును మావద్ద దొరకును.

డాక్టర్. శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ

మా అనుభూతిమందులకును మా గ్రంథములకును ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులోను అడుగవలయును.